

Allt skulde blive uforandret, kun at Græff ikke behøvede at læses i alle lærde Skoler, men at man kunde blive Student uden det. Det vilde ikke lade sig gennemføre ligeoverfor Repræsentationen; vi have jo set det andet Thing vedtage udtryffelige Resolutioner om, at denne Sag skal ordnes ad Lovgivningsveien, og man har der endogsaa — forøvrigt paa en Maade, som jeg fandt meget lidet rigtig — udtalt sig om, i hvilken Retning Omordningen skulde gaa. En ny Lovgivning tror jeg altsaa er nødvendig, naar der skal udrettes Noget af Betydning.

Seg vender mig da til Lovforslaget selv, først saaledes som det er forelagt af Ministeren. Hovedtanken heri er Tvedelingen med et vist bibeholdt Fællesskab, saaledes at man kan fuldennde det Dannelseskursus, som de lærde Skoler omfatte, i to Retninger, og derefter, forberedt i den ene eller den anden af disse Retninger, træde ind paa Universitetet. Man har spurgt mig, om jeg kunde slutte mig dertil. Ja, jeg kan gjøre det; jeg har gjort det ikke uden Modstræben, men jeg har erkjendt Nødvendigheden deraf. Jeg har tidligere, og saalænge jeg kunde, fastholdt, at man skulde stræbe at holde den almindelige Dannelse, ogsaa for dem, der søgte at tilegne sig den i højere Grad som Forberedelse til at gaa til Universitetet og til videnskabelig Fagdannelse, saavidt muligt i een Skikkelse, saa at man ved Universitetet for alle dets Studerende kunde gaa ud fra en fælles og gyldig Forudsætning om, hvad de medbragte, som Grundlag for Universitetsundervisningen; og jeg anser det endnu for at ville være ønskeligt, om man kunde beholde den saaledes. Men naar det erede 7de kongevalgte Medlem har Betænkelse ved Tvedelingen, saa er han kommen, synes det mig, i en temmelig stærk Modsigelse med sig selv; thi naar han fastholder Undervisning i Græff for en Del af Disciplene og som en meget betydelig Rettelse opgiver den for Andre, hvem han saa vil paalægge en forøget Undervisning i Mathematik, saa er dette jo med andre Ord en Tvedeling. — Den Enhed, jeg troede at burde fastholde i den almindelige højere Dannelses Forstole, gik ud paa en foreløbig encyklopædisek Orientering i

Dannelsen, som den historisk er bleven til og er overleveret, med Midler for Disciplene til siden i hver Retning selv at gaa videre. Man tror stundom, at man, uafhængig af Overleveringen, efter Raisonnements og filosofiske Deduktioner kan fastsætte, hvad der skal læses i Skolen; men i det Hele og Store overlevere vi til vore Børn kun, hvad vi selv have modtaget og bevaret. Den overleverede encyklopædisek Enhed befandtes imidlertid efterhaanden for indskrænket ligeoverfor Tidens virkelige Dannelse. Der var da Nogle, der, som det 7de kongevalgte Medlem hentydede til, fastholdt den tidligere Skikkelse i dens Ensidighed, medens Andre, og derimellem jeg, troede at maatte erkjende, at der virkelig var indrommet visse Sider af Dannelsen, der spille en stor Rolle i det moderne Liv, for Lidet i den ældre Skole, og denne Erkjendelse førte til at optage i Skolen, for der virkelig at læses og tilegnes, hvad der hidtil ved den saakaldte anden Examen havde været antydet som henhørende til den almindelige forberedende Dannelse, men ogsaa kun antydet, ikke stillet saaledes, at denne Retnings Repræsentanter erkjendte det Hele for Sandhed. Saaledes opstod den nuværende Ordning, som der nu er Spørgsmaal om at forandre. Jeg tror, at Systemet havde kunnet gennemføres, naar der ikke var to Omstændigheder. Der var to Momenter, der fra Først af lagde Ordningens Gjennemførelse Hindringer og Vanskeligheder i veien. Paa den ene Side hares og støttedes det, der var Hovedsagen i den ældre Skole, ikke saaledes af Tidsaanden, at det med Lethed og Sikkerhed kunde have sin berettigede Plads i den nye Skoleform, og i Bedømmelsen oversaas, hvad der i denne Henseende maatte følge af Forandringen. Der er foregaaet saadanne Forandringer i Tidens hele Retning, at den fuldstændig ensartede Skole ikke længere kan spille Hovedrollen, og at den overleverede klassiske sproglige Retning ikke kan gjøre Regning paa at finde Tilslutning og Anerkjendelse, ikke saaledes bæres af Tidsaanden, at man kan vente, at den kan gennemtrænge hele Skolen og gjøre sig gjældende med Kraft. Man har i en hel Del Aar slået over, at Studenterne ikke